

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SECURITATE

Bruxelles, 18.5.2015
JOIN(2015) 22 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

UE și ASEAN: un parteneriat cu un obiectiv strategic

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

UE și ASEAN: un parteneriat cu un obiectiv strategic

1. Introducere

UE are un interes strategic în consolidarea relațiilor cu Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN)¹. O ASEAN puternică, unită și conștientă de propria valoare, care își continuă propriul proces de integrare, este benefică pentru stabilitatea, prosperitatea și securitatea regională și creează noi oportunități de cooperare pentru a răspunde provocărilor regionale și globale. ASEAN se caracterizează atât prin rate ridicate de creștere economică, cât și printr-un dinamism demografic. Economiiile statelor membre ale ASEAN, considerate împreună, ar ocupa locul șapte în clasamentul celor mai mari economii ale lumii și se preconizează că, în 2050, acestea vor ocupa locul patru. Se așteaptă ca noua clasă de mijloc a statelor membre ale ASEAN să crească la 65 % din populația totală a ASEAN până în 2030, comparativ cu 24 %, în 2010. ASEAN ocupă, de asemenea, un loc central în cadrul eforturilor de a instaura o ordine mai solidă în materie de securitate în întreaga regiune Asia-Pacific. O ASEAN unită și încrezătoare în acțiunile sale este esențială pentru a asigura abordarea într-un mod reglementat a provocărilor regionale. Acest lucru este atât în interesul direct al cetățenilor din regiune, cât și în interesul cetățenilor Uniunii Europene.

UE are, prin urmare, un interes crucial ca ASEAN să înregistreze progrese.

Relațiile UE-ASEAN au căpătat un nou impuls și este în interesul ambelor părți ca această evoluție să se mențină. Numeroase state membre ale ASEAN și-au exprimat speranța că UE va stabili relații mai apropiate cu ASEAN, manifestându-și dorința de a se institui un „parteneriat strategic” oficial. În ceea ce o privește, UE are interese politice, economice și sectoriale imperioase în consolidarea cooperării sale cu acest actor-cheie, într-o regiune de importanță strategică.

ASEAN depune eforturi în vederea înființării, până la sfârșitul anului 2015, a Comunității Economice ASEAN (AEC) și a conturării unei viziuni post-2015, inclusiv în ceea ce privește relațiile sale cu UE și cu ceilalți parteneri de dialog. Prin urmare, acum este momentul să se definească o viziune privind viitorul relațiilor UE-ASEAN.

Cu toate că UE și ASEAN sunt „parteneri în cadrul procesului de integrare”, acestea diferă în mod semnificativ în ceea ce privește nivelurile medii de dezvoltare economică, natura sistemelor lor politice și soliditatea instituțiilor lor. ASEAN va trebui să facă față provocărilor legate, printre altele, de: întregul său mecanism decizional interguvernamental bazat pe consens; finanțarea bugetului ASEAN (doar 16 milioane USD pe an, sumă provenită din contribuții egale din partea fiecărui stat membru al ASEAN) și consolidarea rolului secretariatului acesteia. În același timp, UE și ASEAN și-au asumat angajamentul comun cu privire la „consolidarea Comunității”, dezvoltarea durabilă și integrarea bazată pe norme, acestea fiind cele mai adecvate mijloace prin

¹ Statele membre ale ASEAN sunt Brunei Darussalam, Cambodgia, Indonezia, Republica Democrată Populară Laos, Malaysia, Myanmar/Birmania, Filipine, Singapore, Thailanda și Vietnam.

care să ofere securitate și prosperitate cetățenilor lor (peste 1,1 miliard, în total). Strategia UE 2020 ar putea servi drept sursă de inspirație pentru definirea și punerea în aplicare a viziunii și a agendei post-2015 a ASEAN.

Îmbunătățirea relațiilor dintre UE și ASEAN va aduce beneficii semnificative intereselor UE, atât pe plan economic, cât și politic. În ceea ce privește ASEAN, aceasta apreciază rolul pe care UE îl poate avea într-un context regional caracterizat printr-o concurență strategică sporită. Mai mult decât orice alt partener de dialog, UE poate contribui, ca partener de încredere, la îndeplinirea obiectivelor de integrare ale ASEAN, fără să impună vreun model anume.

Pentru UE, o cooperare mai aprofundată cu ASEAN este esențială pentru dezvoltarea unei strategii mai coerente privind Asia. În ultimii ani, UE:

- a aderat la Tratatul de prietenie și cooperare în Asia de Sud-Est;
- și-a consolidat și redirecționat relațiile de cooperare, creând un parteneriat politic mai ambițios, astfel cum se prevede în planul de acțiune Brunei (2013-2017)², care reprezintă cadrul cooperării UE - ASEAN, la toate nivelurile, și care include numeroasele acțiuni întreprinse de statele membre ale UE;
- a participat la mai multe vizite la nivel înalt și
- a lansat noi inițiative de cooperare concretă în domenii prioritare.

ASEAN a remarcat și a apreciat implicarea UE; în momentul de față este necesar să se accelereze ritmul atins și să se pună în aplicare decizia comună adoptată în iulie 2014 de miniștrii de externe ai ASEAN și ai UE, de a transforma relațiile dintre cele două părți în relații strategice”. Aprofundarea relațiilor UE-ASEAN va contribui la consolidarea și completarea relațiilor bilaterale puternice și variate dintre UE și fiecare dintre statele membre ale ASEAN; aceste procese ar trebui să fie considerate drept consolidare reciprocă.

2. Conectivitatea: înțelegerea esenței integrării regionale

Conectivitatea reprezintă, în prezent, proiectul principal, unificator care stă la baza acțiunilor ASEAN. Obiectivele principale au fost stabilite în *Planul general privind conectivitatea ASEAN*, din 2010, obiectivul general fiind crearea unei legături mai strânse între întreprinderi, persoane și instituții, prin eliminarea barierelor³. *Planul general* subliniază că, deși infrastructura fizică este importantă, un cadru de reglementare permisiv și o identitate comună au, de asemenea, un rol crucial în conectarea țărilor ASEAN între ele și cu restul lumii. UE, care reprezintă ea însăși un exemplu de integrare regională, se bazează, de asemenea, pe conectivitate (chiar dacă există diferențe terminologice). UE este, mai mult decât oricare alt partener, interlocutorul cu care ASEAN poate să discute, de exemplu, despre învățămintele desprinse în ceea ce privește crearea unor sisteme de transport integrate, la nivel continental, crearea unei piețe interne și a unor legături strânse între cetățeni.

² *Planul de acțiune de la Bandar Seri Begawan de îmbunătățire a parteneriatului consolidat ASEAN-UE (2013-2017)*, http://eeas.europa.eu/asean/docs/plan_of_action_en.pdf.

³ <http://www.asean.org/resources/publications/asean-publications/item/master-plan-on-asean-connectivity-2>.

Reuniunea ministerială UE-ASEAN, care a avut loc în iulie 2014, la Bruxelles, a confirmat interesul comun pentru cooperarea în materie de conectivitate. Multe dintre inițiativele sectoriale menționate în prezenta comunicare ar trebui analizate prin prisma rolului central acordat cooperării în materie de conectivitate în cadrul relațiilor UE-ASEAN.

Țările din bazinul inferior al fluviului Mekong (Cambodgia, Republica Democrată Populară Laos, Myanmar și Vietnam) se dezvoltă cu rapiditate, însă în această regiune se află cele mai sărace țări ale ASEAN, cu cel mai scăzut nivel de conectivitate. În prezent, venitul național brut pe cap de locuitor al celui mai bogat stat membru al ASEAN este de 26 ori mai mare decât venitul național brut pe cap de locuitor al celui mai sărac stat membru al ASEAN (în UE, acest raport este mai mic de 1: 4).⁴ Reducerea decalajului de dezvoltare va fi un test definitoriu pentru conectivitatea în cadrul ASEAN și un factor-cheie pentru succesul Comunității Economice ASEAN.

Cooperarea pentru dezvoltare a UE se integrează perfect în domeniul de aplicare al „Inițiativei ASEAN pentru integrare (IAI)”, care pune un accent deosebit pe reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare ale țărilor din bazinul inferior al fluviului Mekong și cele ale statelor membre mai prospere ale ASEAN. ASEAN ar putea beneficia de pe urma experienței UE în domeniul integrării și al coeziunii.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- promovarea unui dialog periodic și sistematic între UE și ASEAN privind conectivitatea [în urma succesului vizitelor întreprinse la Bruxelles și Luxemburg, în februarie 2014, de Comitetul de coordonare privind conectivitatea al ASEAN (ACCC), un prim dialog avut loc la Naypyidaw (Myanmar/Birmania), în septembrie 2014];
- înființarea unui Grup operativ privind conectivitatea, care să acționeze ca interlocutor al ACCC și să impulsioneze diversele activități ale UE în sprijinul conectivității în cadrul ASEAN;
- sprijinirea, în continuare, a țărilor din bazinul inferior al fluviului Mekong în eforturile pe care acestea le depun pentru a reduce diferențele dintre nivelurile de dezvoltare ale statelor membre ale ASEAN și a asigura conectivitatea între acestea. În acest scop, UE va tripla ajutorul bilateral acordat țărilor din regiunea fluviului Mekong, de la 607 milioane EUR (2007-2013), la 1 705 milioane EUR (2014-2020);
- sprijinirea proiectelor eligibile pentru finanțare bancară privind conectivitatea regională în domeniul transporturilor, al energiei și al infrastructurii urbane⁵. Un mecanism de asistență tehnică ASEAN (1,1 milioane EUR, operațional la jumătatea anului 2015) va contribui la identificarea proiectelor și efectuarea unor studii de fezabilitate;

⁴ Datele Băncii Mondiale (2013).

⁵ Printre programele specifice ale UE finanțate în cadrul Instrumentului de cooperare pentru dezvoltare (ICD) al UE se numără Proiectul ASEAN de integrare în domeniul transportului aerian (AATIP), programul Monitorizarea și integrarea statisticilor UE-ASEAN (COMPASS), programul Sprijinul UE pentru învățământul superior în regiunea ASEAN (EU-SHARE), programul UE-ASEAN privind gestionarea frontierelor și migrația și Inițiativa privind dialogul regional UE-ASEAN consolidat (E-READI).

- combinarea granturilor UE cu împrumuturile acordate de instituțiile financiare internaționale, inclusiv de Banca Europeană de Investiții (BEI), în scopul de a promova dezvoltarea unei economii ecologice în regiunea ASEAN prin intermediul Facilității de investiții pentru Asia (AIF);
- împărtășirea experienței UE în ceea ce privește gestionarea cu succes a bazinului-hidrografic, de ex. Strategia Uniunii Europene pentru regiunea Dunării;
- propunerea unui dialog special al miniștrilor de externe cu privire la bazinul inferior al fluviului Mekong, pentru a discuta chestiuni regionale și asistența UE în curs de desfășurare și
- împărtășirea experienței UE în ceea ce privește realizarea unei piețe interne a bunurilor și serviciilor, pe măsură ce ASEAN înregistrează progrese în direcția realizării Comunității Economice a ASEAN.

2.1. Stimularea schimburilor comerciale, a investițiilor și a oportunităților de afaceri

Fluxurile comerciale și de investiții dintre UE și ASEAN s-au intensificat în mod considerabil în ultimul deceniu. În prezent, ASEAN, în ansamblu, este cel de al treilea mare partener comercial al UE din afara Europei (după Statele Unite și China), iar UE este al doilea partener comercial al ASEAN (după China), valoarea schimburilor comerciale bilaterale cu bunuri și servicii fiind de 238 de miliarde EUR, în 2013. UE a realizat, de asemenea, în regiunea ASEAN, un volum important de investiții, în valoare de peste 156 de miliarde EUR. Această sumă reprezintă cea mai mare pondere din totalul investițiilor străine directe în ASEAN (aproape un sfert). Cu toate că e vorba despre un fenomen mai recent, a continuat să crească, de asemenea, volumul investițiilor efectuate de ASEAN în Europa, valoarea totală a stocului de investiții fiind de peste 57 de miliarde EUR la sfârșitul anului 2013.

În ciuda acestor cifre impresionante, relațiile comerciale dintre UE și ASEAN pot fi îmbunătățite într-o măsură mult mai mare. ASEAN este pe cale de a avea o piață unică cu peste 600 de milioane de consumatori și o clasă de mijloc în creștere; acest lucru oferă mari oportunități de investiții și export întreprinderilor europene.

UE s-a implicat în mod activ în regiunea ASEAN și a întreprins tot mai multe acțiuni în statele membre ale ASEAN. În 2010 au fost inițiate negocieri privind încheierea unor acorduri bilaterale de liber schimb (ALS) cu Singapore, și apoi cu Malaysia, Vietnam și Thailanda. Au fost finalizate negocierile privind Acordul de liber schimb UE-Singapore în octombrie 2014 și s-au înregistrat progrese importante în direcția încheierii unui acord de liber schimb ambițios și amplu cu Vietnamul, care ar putea să devină un cadru de referință pentru alte negocieri purtate de UE în regiune, care sunt în curs de finalizare.

În perioada 2014-2020, UE va orienta aproximativ jumătate din asistența financiară acordată ASEAN (85 de milioane EUR) către sprijinirea conectivității în cadrul ASEAN prin integrare economică și acorduri comerciale sustenabile și favorabile incluziunii. În acest scop, UE va utiliza, de asemenea, resurse din AIF, prin combinarea unor granturi UE cu împrumuturi acordate de BEI și alte instituții financiare internaționale.

Pe lângă acordurile comerciale și asistența financiară, UE va colabora, de asemenea, cu ASEAN pentru a promova o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceasta se va concentra pe încurajarea unui mediu favorabil afacerilor în alte țări, eliminarea barierelor netarifare, armonizarea standardelor, consolidarea statului de drept și punerea în aplicare a standardelor internaționale în materie de muncă. Dialogul UE-ASEAN în materie de cercetare și inovare, care este în curs de desfășurare, va trebui, de asemenea, să joace un rol principal în sprijinirea creșterii socioeconomice.

Doar 13 % din IMM-urile din UE desfășoară activități în afara UE⁶. Crearea de oportunități de afaceri pentru IMM-urile europene în țările ASEAN va presupune, printre altele, îmbunătățirea cadrului de reglementare, a accesului la finanțare, a drepturilor de proprietate intelectuală și a accesului pe piață (inclusiv în ceea ce privește achizițiile publice), precum și dezvoltarea guvernantei corporative.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- aprofundarea relațiilor comerciale cu ASEAN, inclusiv prin consultări sistematice la nivelul miniștrilor economiei, și întreprinderea de acțiuni în direcția încheierii unui acord ambițios de liber schimb între regiuni -- plecând de la acordurile bilaterale existente, care reprezintă elemente de sprijin în vederea îndeplinirii acestui obiectiv;
- îmbunătățirea oportunităților de afaceri pentru IMM-uri, inclusiv prin intermediul unor instrumente precum EU Gateway/Business Avenues din Asia de Sud-Est, Consiliul de afaceri ASEAN-UE și dezvoltarea în comun a unor proiecte eligibile pentru finanțare bancară care să susțină dezvoltarea economiei ecologice și care să fie sprijinite prin granturi din partea UE combinate cu împrumuturi din partea instituțiilor financiare europene și internaționale, prin intermediul Facilității de investiții pentru Asia (AIF);
- explorarea, împreună cu BEI și băncile de dezvoltare care își desfășoară activitatea în regiunea ASEAN, a posibilităților de îmbunătățire a accesului la finanțare în scopul internaționalizării IMM-urilor;
- consolidarea dialogului dintre UE și ASEAN și a cooperării în domeniul măsurilor sanitare și fitosanitare (SPS) pe baza unor standarde internaționale, pentru a facilita schimburile comerciale și a elimina actualele bariere din calea comerțului cu produse SPS;
- sprijinirea unei cooperări consolidate între agențiile de frontieră pentru a combate fraudele vamale și a încuraja, în același timp, comerțul legitim, transparența și nediscriminarea în rândul operatorilor economici, inclusiv prin acordarea de asistență tehnică (la fel ca în cazul proiectului-pilot al ASEAN privind sistemul computerizat de tranzit) în cadrul programului ARISE al UE;
- inițierea unui dialog cu ASEAN care să îmbunătățească înțelegerea reciprocă a cadrelor de reglementare și politică industrială. Un schimb al celor mai bune practici privind punerea în aplicare a standardelor mondiale, cum ar fi Sistemul Global Armonizat (GHS)

⁶ Conform informațiilor furnizate de *Eurochambres*, doar 13 % din IMM-urile din UE desfășoară activități pe plan internațional în țări din afara UE și aproximativ 9,7 % din IMM-urile din sectorul de producție exportă bunuri în țări din afara UE. Se estimează că 90 % din creșterea economică mondială din următorii cinci ani va avea loc în afara Europei.

al ONU pentru clasificare și etichetare, și explorarea unor domenii de interes comun ar putea, de exemplu, aduce beneficii sectorului produselor chimice;

- promovarea cooperării între întreprinderi și între grupuri de întreprinderi, a accesului la finanțare și a dezvoltării capacității regionale -în materie de standarde, pe baza standardelor internaționale recunoscute și a principiilor OMC;
- lansarea unui dialog privind drepturile de proprietate intelectuală, guvernanta corporativă și responsabilitatea socială a întreprinderilor, protecția consumatorilor, cooperarea judiciară (în special în domeniul dreptului comercial internațional) și îmbunătățirea punerii în aplicare a standardelor internaționale în domeniul muncii;
- promovarea dialogurilor sectoriale în domenii de interes reciproc, inclusiv în următoarele domenii:
 - standardele regionale și internaționale din *industria autovehiculelor* și din sectorul *sănătății și medicinei*;
 - *sistemele de navigație prin satelit, observarea Pământului, programul Copernicus și aspectele legate de explorarea spațiului* în vederea elaborării unei strategii de cooperare pe termen lung susținute prin granturi de cercetare privind aplicațiile, finanțate prin programul Orizont 2020, în domeniile menționate anterior;
 - *sectorul industriei din domeniul apărării*, pentru a sprijini internaționalizarea industriei europene a apărării, inclusiv prin organizarea unor evenimente destinate stabilirii de relații între întreprinderile din UE și ASEAN⁷; și
 - *tehnologiile informației și comunicațiilor*, axate pe aplicațiile TIC în beneficiul cetățenilor, armonizarea și gestionarea spectrului, serviciile de căutare și salvare, gestionarea creșterii comunicațiilor mobile, serviciile de televiziune și radiodifuziune digitală.

2.2. Transporturile

Aviația civilă joacă un rol-cheie în asigurarea unei bune conectivități, atât în cadrul ASEAN, cât și între UE și ASEAN. În următorii 20 de ani, jumătate din creșterea volumului de trafic nou la nivel mondial va corespunde traficului spre, dinspre sau în regiunea Asia-Pacific, urmând ca acesta să aibă o cotă de aproape 40 % din piața mondială, în 2030. Se estimează că traficul aerian dintre UE și regiunea ASEAN va crește cu 65 % în următorii 20 ani, parțial datorită creșterii turismului.

Comunicarea din 2012 a Comisiei, intitulată *Politica externă a UE în domeniul aviației*⁸ a subliniat importanța pieței unice a aviației civile din ASEAN, care oferă posibilitatea unei cooperări mai strânse între regiuni -- și care, prin coroborarea liberalizării pieței cu reglementarea acesteia, ar putea constitui un punct de referință pentru ASEAN. UE a trecut, în ultimele trei decenii, printr-un proces similar, care s-a materializat prin realizarea, în prezent, a unei piețe unice europene a aviației pe deplin integrate.

⁷ A se vedea comunicările Comisiei COM(2013) 542 și COM(2014) 387. Evenimentele destinate stabilirii de relații pot fi organizate prin intermediul COSME, programul UE pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii.

⁸ COM(2012) 556 final.

UE oferă asistență tehnică pentru dezvoltarea capacității instituționale în cadrul ASEAN, în scopul realizării unei piețe unice sigure și sustenabile a aviației civile prin intermediul Proiectului de integrare ASEAN în domeniul transportului aerian (AATIP), implementat în strânsă cooperare cu Agenția Europeană de Siguranță a Aviației (AESA).

Progresele înregistrate de ASEAN în ceea ce privește crearea unei piețe interne unice a aviației pregătesc, de asemenea, terenul pentru o mai strânsă cooperare la nivel interregional. Reuniunea la nivel înalt UE-ASEAN privind aviația, care a avut loc în februarie 2014, și lucrările ulterioare ale unui grup de lucru special UE-ASEAN în materie de aviație au reprezentat un pas important în acest sens.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- consolidarea dialogului privind aviația, inclusiv cu scopul de a începe negocierile oficiale pentru încheierea unui acord interregional în domeniul aviației civile; și
- sprijinirea dezvoltării unor sisteme de transport urban îmbunătățite, cofinanțate de BEI, bănci de dezvoltare din statele membre ale UE și/sau AIF.

2.3. Cercetare, inovare și contacte interpersonale

Consolidarea contactelor interpersonale reprezintă o componentă esențială a unui parteneriat UE-ASEAN mai aprofundat. Acestea acoperă atât dialogul și cooperarea în materie de cercetare și inovare, cât și schimburile de studenți și cercetători din învățământul superior. Participarea susținută a ASEAN la cel de Al șaptelea program-cadru al UE pentru activități de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative (2007-2013) s-a concretizat în 103 proiecte, valoarea totală a contribuțiilor UE fiind de 20 de milioane EUR.

În fiecare an, aproximativ 250 de studenți din statele membre ale ASEAN au primit burse în cadrul programului Erasmus Mundus, care a fost înlocuit, în prezent, cu Erasmus +, iar statele membre ale UE acordă, la rândul lor, numeroase burse. În total, în fiecare an, peste 4 000 de studenți din statele membre ale ASEAN călătoresc în Europa cu ajutorul unor burse finanțate de UE și statele sale membre.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- consolidarea cooperării în cadrul noului program de cercetare și inovare al UE, Orizont 2020⁹, în domeniile prioritare identificate, în comun, în august 2014 (și ulterior), de înalți oficiali, cu ocazia dialogului UE-ASEAN în materie de cercetare și inovare;
- extinderea cooperării în domeniul educației, inclusiv prin împărtășirea experienței UE cu privire la modernizarea și internaționalizarea învățământului superior și la reformele sistemului (de exemplu, impactul asupra cadrelor de calificare, asigurarea calității, sistemele de acreditare și evaluare și recunoașterea reciprocă a diplomelor) prin intermediul proiectelor Erasmus + și al sprijinului pentru învățământul superior în regiunea ASEAN, acordat de UE prin programul EU-SHARE;

⁹ În plus față de Orizont 2020, instrumentele care pot fi folosite în acest scop sunt Dialogul UE-ASEAN în materie de cercetare și inovare, menționat anterior, și viitorul plan de acțiune ASEAN privind știința, tehnologia și inovarea (APASTI, 2015-2020).

- organizarea unor târguri universitare și a unor schimburi academice (ca parte a sprijinului acordat de UE pentru a promova conectivitatea ASEAN în sectorul educației);
- continuarea dialogului și a cooperării privind aspectele legate de migrație și de mobilitate, cum ar fi migrația legală și vizele, migrația neregulamentară și returnarea și readmisia migranților aflați în situație de ședere ilegală, traficul de persoane, migrația și dezvoltarea, precum și protecția internațională (azilul și alte forme de protecție internațională);
- cooperarea cu statele membre ale ASEAN privind turismul sustenabil, pe baza experienței dobândite cu Thailanda, Myanmar/Birmania și Vietnam; și
- promovarea participării actorilor nestatali și a organizațiilor societății civile (OSC) la procesele de integrare regională.

3. Un parteneriat mai ecologic pentru un viitor durabil

Regiunea ASEAN dispune de resurse naturale bogate, care sprijină un spectru larg de activități economice și mijloace de subsistență. Chiar dacă ocupă doar 3 % din suprafața terestră mondială, regiunea are o diversitate biologică foarte mare și oferă habitat natural pentru peste 20 % din speciile de animale și plante cunoscute. Cu toate acestea, creșterea populației și dezvoltarea economică exercită o presiune tot mai mare asupra resurselor naturale ale regiunii, în contextul în care deficitul de apă, exploatarea forestieră ilegală, conversia pădurilor, drenarea turbăriilor și incendii forestiere duc la pierderea biodiversității și la o creștere puternică a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), precum și la probleme de sănătate și pierderi economice. Printre provocările cu care se confruntă regiunea se numără, de asemenea, deficitul de apă și gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor, care contribuie la agravarea problemei deșeurilor marine la nivel mondial.

În regiunea ASEAN se află cea de-a treia pădure tropicală ca mărime, aceasta fiind totodată regiunea cu cea mai rapidă creștere a emisiilor de gaze cu efect de seră cauzate de despăduriri și degradarea forestieră: în prezent, 260 de milioane de tone de CO₂ pe an, volumul total mondial fiind de 810 milioane tone.

Asia de Sud-Est este expusă dezastrelor naturale, parțial legate de schimbările climatice. Acestea au dus la pierderi semnificative de vieți omenești (în special fenomenul *tsunami* din 2004, ciclonul Nargis din 2008 și super-taifunul Haiya din 2013), afectându-i atât pe cetățenii statelor membre ale ASEAN, cât și pe cetățenii UE. Timp de mai mulți ani, îndeosebi prin programul DIPECHO, UE a sprijinit eforturile depuse de țările ASEAN pentru a dezvolta o capacitate de reacție în caz de urgență și de avertizare timpurie mai eficace, pentru a face față dezastrelor provocate de om și dezastrelor naturale, și a împărtășit cu aceste țări experiența dobândită cu privire la dezvoltarea unor mecanisme eficace de asistență consulară. UE este unul dintre cei mai importanți finanțatori ai Centrului ASEAN de coordonare pentru asistență umanitară (Centrul AHA), întărindu-și totodată legăturile cu structurile naționale de răspuns în caz de criză, de exemplu, în Myanmar/Birmania și Filipine. Prin sprijinirea dezvoltării post-2015 a „Acordului ASEAN privind gestionarea dezastrelor și intervenția în caz de urgență” (AADMER) și în

conformitate cu Cadrul Sendai privind reducerea riscului de dezastre¹⁰, UE și ASEAN își vor concentra eforturile asupra sporirii rezistenței populațiilor pentru a răspunde provocărilor reprezentate de dezastre, precum și asupra reducerii riscului de dezastre, în special în zonele urbane.

Având în vedere responsabilitățile lor la nivel mondial, UE și ASEAN au un interes comun în stabilirea unui dialog interregional mai eficient privind schimbările climatice. ASEAN și UE împărtășesc obiectivele privind menținerea creșterii temperaturii sub nivelul de 2°C și dezvoltarea unor economii și societăți cu emisii reduse și rezistente la schimbările climatice. UE este dispusă să sprijine ASEAN în ceea ce privește integrarea schimbărilor climatice în viziunea post-2015, inclusiv prin acordarea unor fonduri speciale în domeniul de interes specific Schimbări climatice, mediu și gestionarea dezastrelor din cadrul programului său regional 2014-2020. UE va susține atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea și rezistența la acestea, oferind, în același timp, posibilitatea de a aborda, într-un mod integrat, schimbările climatice și cauzele lor profunde.

Planul de acțiune al UE referitor la aplicarea reglementărilor forestiere, la guvernare și la schimburile comerciale (FLEGT) are drept obiectiv îmbunătățirea guvernancei în domeniul forestier și promovarea comerțului cu produse din lemn recoltat în mod legal și durabil, oferind o bază bună pentru intensificarea dialogului și consolidarea capacității în statele membre ale ASEAN. UE s-a implicat în negocierea și punerea în aplicare a acordurilor de parteneriat voluntar (VPA) privind FLEGT cu majoritatea țărilor ASEAN și sprijină cooperarea la nivel regional¹¹. În plus, UE contribuie cu suma de 3 miliarde USD la politicile climatice și stimulentele ONU pentru reducerea emisiilor cauzate de despăduriri și de degradarea pădurilor (REDD +) și va încuraja statele membre ale ASEAN să elaboreze strategii robuste și ambițioase privind REDD +.

Ceața poluantă este o problemă care afectează mai multe țări ale ASEAN, cum ar fi Indonezia, Malaysia și Singapore. Fumegarea și incendiile permanente pe turbării și alte tipuri de terenuri, cauzate de conversia pădurilor, afectează calitatea aerului, sănătatea și economia locală. În unele cazuri, poluarea este atât de gravă încât autoritățile locale au declarat starea de urgență. Emisiile de gaze cu efect de seră provenite din drenarea sau incendierea turbăriilor sunt factori determinanți majori ai schimbărilor climatice și contribuie la faptul că regiunea ASEAN se numără printre regiunile cu cele mai mari emisii de gaze cu efect de seră. Proiectul SEApeat, finanțat de UE-, a ajutat țările ASEAN să conceapă și să pună în aplicare planuri naționale privind turbăriile. Acesta include activități de generare a unor surse alternative de venituri- și metode de prevenire a incendiilor, cum ar fi arderea controlată. Pentru perioada 2014-2020, sunt prevăzute noi surse de finanțare pentru proiectul privind utilizarea durabilă a turbăriilor și atenuarea efectelor ceții în țările membre ale ASEAN (20 de milioane EUR) și pentru proiectul privind biodiversitatea și gestionarea zonelor protejate în țările membre ale ASEAN (10 milioane EUR).

¹⁰ http://www.wcdrr.org/uploads/Sendai_Framework_for_Disaster_Risk_Reduction_2015-2030.pdf

¹¹ Un acord de parteneriat voluntar (VPA) este un acord comercial obligatoriu din punct de vedere juridic, încheiat între Uniunea Europeană și o țară producătoare de lemn din afara UE. Scopul unui astfel de acord este de a garanta că lemnul și produsele din lemn exportate în UE provin din surse legale. În 2014, a fost încheiat un acord de parteneriat voluntar între UE și Indonezia. Sunt în curs de negociere acorduri de parteneriat voluntar cu Laos, Malaysia, Thailanda și Vietnam. Negocierile privind acordurile de parteneriat cu Cambodgia și Myanmar se află în stadiul de pregătire. Este în curs de desfășurare un dialog privind FLEGT cu Filipine.

În următorii ani, sectorul energetic va fi esențial pentru susținerea dezvoltării socioeconomice și a conectivității, fiind necesar să se respecte totodată obiectivele în materie de schimbări climatice și mediu. Schimbul de experiență și de cele mai bune practici și demonstrarea soluțiilor inovatoare, inclusiv în domenii precum reducerea emisiilor de CO₂, eficiența energetică și reducerea cererii, precum și dezvoltarea surselor de energie regenerabilă pot sta la temelia unui dialog fructuos privind energia și schimbările climatice. Cercetarea și inovarea, inclusiv demonstrarea și punerea în practică a unor soluții inovatoare legate de provocările menționate anterior, vor face obiectul dialogului în materie de cercetare și inovare dintre UE și ASEAN.

Utilizarea sustenabilă a resurselor naturale implică, de asemenea, combaterea pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat (IUU), care are efecte considerabile asupra mediului, a economiei și a securității. UE își menține angajamentul, la nivel internațional, de a lupta împotriva pescuitului ilegal, nedeclarat și nereglementat, acest angajament fiind esențial pentru promovarea unei mai bune guvernări globale a oceanelor. ASEAN a declarat, de asemenea, că acest lucru reprezintă o prioritate.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- consolidarea cooperării dintre UE și ASEAN în domeniul schimbărilor climatice și inițierea unui dialog politic cu privire la mediu și la dezvoltarea durabilă, în conformitate cu planul de acțiune Brunei și pe baza experienței UE în ceea ce privește abordarea dezvoltării durabile la scară continentală, integrarea politicilor climatice și transformarea Europei într-o economie foarte eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- consolidarea sprijinului acordat ASEAN pentru acțiunile de combatere a schimbărilor climatice, de protecție a mediului și de promovare a creșterii economice ecologice și durabile prin intermediul programului de cooperare regională al UE (peste 60 de milioane EUR din suma de 170 de milioane EUR alocată pentru perioada 2014-20), precum și prin intermediul AIF și al programului SWITCH Asia¹²;
- sprijinirea, în special, a eforturilor țărilor din bazinul inferior al fluviului Mekong în ceea ce privește legătura dintre apă, energie și securitate alimentară, dezvoltarea unei agriculturi durabile mai puternice, securitatea alimentară (inclusiv siguranța alimentară), sistemele de gestionare a resurselor naturale, inclusiv prin promovarea unui dialog cu țările din regiunea Dunării;
- consolidarea abordărilor regionale privind FLEGT și REDD +, inclusiv pregătirea noilor programe REDD + de reducere a emisiilor la nivel național sau la nivel de provincie/district, pentru o abordare mai eficace, prin acțiuni transfrontaliere, a cauzelor defrișărilor și ale degradării pădurilor, precum și asigurarea accesului la plățile aferente programului REDD + bazate pe rezultate, în continuarea mecanismului EU REDD, finanțat de UE;
- promovarea cooperării practice cu privire la probleme precum despăduririle, exploatarea forestieră ilegală și comerțul asociat acestuia, inclusiv prin punerea în aplicare efectivă a acordurilor de parteneriat voluntar FLEGT, combaterea ceții transfrontaliere, inclusiv prin

¹² <http://www.switch-asia.eu/>

oprirea drenării turbăriilor, sprijinirea unei producții mai durabile a materiilor prime, cum ar fi uleiul de palmier, cauciucul și cafeaua, inversarea declinului biodiversității, combaterea traficului cu specii sălbatice de faună și floră și a deșeurilor marine, promovarea unei bune gestionări a deșeurilor și a substanțelor chimice, sprijinirea securității resurselor de apă (inclusiv în ceea ce privește aspectele transfrontaliere) și dezvoltarea urbană ecologică;

- consolidarea cooperării UE-ASEAN în domeniul energiei: dialogul ar trebui să includă, în special, eficiența energetică și conservarea energiei, biocombustibilii, cadrul de investiții, sursele regenerabile de energie și dezvoltarea infrastructurii;
- consolidarea cooperării regionale între UE și ASEAN în ceea ce privește pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat, în paralel cu dialogurile bilaterale existente cu unele țări membre ale ASEAN; punerea în aplicare a unor norme de monitorizare, control și supraveghere; și
- dezvoltarea colaborării dintre UE și ASEAN cu privire la gestionarea dezastrelor, în special prin consolidarea legăturilor operaționale, extinderea activităților de formare și participarea la exercițiile ARF de acordare de asistență în caz de catastrofe și concentrarea eforturilor asupra punerii în aplicare a cadrului de la Sendai privind reducerea riscului de dezastre.

4. Cooperarea cu privire la aspectele de politică și securitate

4.1. Securitate

În ultimii ani, UE și ASEAN au convenit să instituie un parteneriat mai aprofundat, care să nu cuprindă numai aspectele economice, aflate, de obicei, în centrul atenției. Acest fapt a fost rezultatul deciziilor țărilor membre ale ASEAN de a începe să abordeze chestiuni de securitate cum ar fi gestionarea dezastrelor, securitatea maritimă, combaterea criminalității transnaționale și a actelor de terorism. În mod similar, UE și-a consolidat rolul de actor și furnizor în domeniul securității, inclusiv prin dispozițiile Tratatului de la Lisabona care permit abordări mai integrate ale politicii externe.

ASEAN a dat dovadă de creativitate și hotărâre pentru a se situa în centrul arhitecturii regionale, ceea ce îi permite să mobilizeze puteri regionale și globale prin intermediul unor forumuri concentrice și juxtapuse cum ar fi ASEAN + 3 (din care fac parte China, Japonia și Coreea de Sud), Forumul regional ASEAN (ARF), Reuniunea miniștrilor apărării ai ASEAN - Plus (ADMM-Plus) și Summitul Asiei de Est (EAS).

EAS devine tot mai mult principalul forum de cooperare strategică în regiune, dintre membrii acestuia făcând parte Statele Unite, China, Japonia, Coreea de Sud, India, Australia, Noua Zeelandă și Federația Rusă (UE nu este încă membră). Având în vedere relațiile pe care UE le cultivă, în special în ceea ce privește comerțul și investițiile, aceasta are un interes evident în asigurarea stabilității în regiune și, prin urmare, în promovarea unei arhitecturi de securitate care să permită o mai bună gestionare a tensiunilor politice din regiune și în cadrul căreia UE joacă un rol-cheie, inclusiv prin aderarea acesteia la EAS, în viitor.

ASEAN apreciază posibilitatea de a consolida cooperarea cu UE în domeniul securității. Aceasta se poate inspira din experiența UE în ceea ce privește instaurarea unui cadru al cooperării în domeniul securității la nivel regional, iar prin implicarea sa, activă, dar neamenințătoare, UE îi poate oferi un sprijin în menținerea mai multor opțiuni strategice și a poziției centrale pe care ASEAN o ocupă, în contextul în care marile puteri se afirmă cu mai multă fermitate în regiune.

UE și ASEAN ar trebui să exploateze convergența de interese și să transforme aspectele de politică și securitate într-unul dintre cei mai dinamici factori de promovare a cooperării lor, atât sub egida colaborării dintre UE și ASEAN, cât și printr-o mai mare implicare a UE în cadrul ARF, acesta fiind, în prezent, singurul forum regional de securitate din care UE face parte.

UE și-a intensificat participarea la ARF în ultimii ani. Înaltul Reprezentant/Vicepreședintele a participat la reuniunea ministerială a ARF în fiecare an, începând cu 2012. La nivel de oficiali, UE a fost mai activă ca niciodată, coprezidând reuniunile ARF și contribuind la punerea în aplicare a planurilor de lucru ale ARF. Inițiativele recente ale UE includ:

- coprezidarea (împreună cu Myanmar/Birmania), în 2013/14, a reuniunii intersesionale ARF a grupului de sprijin privind măsurile de consolidare a încrederii și diplomația preventivă, precum și a reuniunilor similare de dialog ale funcționarilor din domeniul apărării;
- cosponsorizarea, împreună cu Brunei Darussalam, a primului curs de formare ARF privind diplomația preventivă și medierea, care a avut loc în octombrie 2014, la Brunei; și
- organizarea, pentru prima oară, a unui seminar de orientare privind politica de securitate și apărare comună (PSAC), organizat de Colegiul European de Securitate și Apărare, în martie 2014, în cadrul căruia s-a pus un accent deosebit pe cooperarea dintre UE și ASEAN în materie de securitate.¹³

Partenerii ASEAN au salutat și au apreciat această intensificare a activității UE în ceea ce privește securitatea, dar au îndoieli cu privire la menținerea acesteia. Pe lângă interesul pe care UE îl are în asigurarea stabilității regionale ca atare, capacitatea acesteia de a pune în aplicare o cooperare în materie de securitate va influența modul în care partenerii ASEAN îi vor evalua candidatura de aderare la SEA.

Securitatea maritimă reprezintă o provocare majoră, de interes comun, și o componentă esențială a promovării de către UE a unei mai bune guvernante a oceanelor. Aproape 50 % din transportul maritim mondial (exprimat în tonaj) trece prin Marea Chinei de Sud. Aprovizionarea cu energie, materiile prime și bunurile transportate pe aceste mări sunt de o importanță primordială pentru majoritatea economiilor, inclusiv pentru economia UE. Prin urmare, UE are un interes puternic în menținerea stabilității și a securității în Marea Chinei de Sud, precum și în asigurarea respectării dreptului internațional, inclusiv a Convenției Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării (UNCLOS). Aceasta a solicitat în mod sistematic soluționarea pe cale pașnică, prin cooperare, a disputelor teritoriale și este un susținător puternic al eforturilor depuse de ASEAN și China pentru a ajunge la un acord referitor la adoptarea unui Cod de conduită privind Marea Chinei de Sud, încurajând încheierea rapidă a negocierilor.

¹³ Un al doilea seminar este programat să aibă loc în a doua jumătate a anului 2015.

UE a luat inițiativa organizării la Jakarta, în noiembrie 2013, a primului Dialog-la nivel înalt UE-ASEAN privind securitatea maritimă, în cadrul căruia au avut loc discuții aprofundate privind pirateria, supravegherea maritimă, securitatea portuară și gestionarea comună a resurselor. În 2015 va avea loc un al doilea dialog, în cadrul căruia se va acorda o atenție deosebită legăturii dintre securitatea maritimă și combaterea criminalității organizate.

La inițiativa Centrului de excelență al UE în domeniul riscurilor chimice, biologice, radioactive și nucleare (CBRN), a fost creată o rețea regională eficientă, al cărei secretariat se află la Manila. Toate cele 10 state membre ale ASEAN participă la această inițiativă, care oferă o platformă regională pentru abordarea riscurilor CBRN și reprezintă un răspuns esențial atât la problemele de securitate ale ASEAN, cât și la cele ale UE. UE încurajează o participare mai activă a statelor membre ale ASEAN la această inițiativă, care va contribui la asigurarea sustenabilității pe termen lung și a sprijinului politic acordat Centrului.

Alte domenii în care amenințările la adresa intereselor ASEAN și ale UE sunt în creștere și în care ambele părți au interesul să coopereze în mod strâns includ:

- traficul (de persoane, droguri, specii ale florei și faunei sălbatice);
- securitatea cibernetică și criminalitatea informatică (inclusiv combaterea abuzului sexual online asupra copiilor);
- neproliferarea și dezarmarea (inclusiv Tratatul privind comerțul cu arme);
- deradicalizarea/combaterrea extremismului violent;
- situațiile minorităților vulnerabile care au implicații regionale;
- medierea; și
- observarea alegerilor.

UE pregătește, atât în cadrul relațiilor UE-ASEAN, cât și în cadrul ARF, inițiative practice în fiecare dintre aceste domenii, prin care să contribuie la un dialog mai aprofundat și să analizeze posibilitatea consolidării-capacităților.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- consolidarea sprijinului acordat de UE pentru soluții regionale privind pirateria și alte aspecte legate de securitatea maritimă. Pe lângă implicarea sa actuală, prin intermediul Programului privind rutele maritime critice (MARSIC), UE va lua în considerare organizarea, în statele membre ale ASEAN și împreună cu acestea, a unor activități de consolidare-a capacităților în materie de securitate maritimă (supraveghere, securitate portuară), astfel cum se prevede în Strategia UE în materie de securitate maritimă și în planul de acțiune aferent acesteia (adoptate în iunie 2014)¹⁴. Aceasta va face tot posibilul pentru a transforma Dialogul-la nivel înalt UE-ASEAN privind securitatea maritimă într-un eveniment anual;

¹⁴ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=RO&f=ST%2011205%202014%20INIT>.

- aprofundarea dialogului privind ajutorul în caz de dezastre concomitent cu consolidarea-capacităților la nivelul ASEAN (Centrul AHA) și la nivel național; extinderea proiectelor desfășurate în prezent în Myanmar/Birmania și Filipine către alte state membre ale ASEAN;
- coprezidarea (împreună cu Filipine), a unui atelier ARF privind sensibilizarea și promovarea cooperării ARF în domeniul atenuării riscurilor CBRN, care va avea loc la Manila, în septembrie 2015;
- organizarea unei seminar anual de orientare în domeniul PSAC, axat pe cooperarea UE-ASEAN, sporirea gradului de sensibilizare cu privire la rolul tot mai important al UE în ceea ce privește aspectele de securitate și promovarea, în viitor, a unei cooperări operaționale practice mai intense cu ASEAN și cu statele membre ale acesteia;
- consolidarea dialogului și a cooperării privind chestiuni de interes comun, cum ar fi recuperarea activelor în vederea combaterii criminalității organizate, traficul cu specii ale florei și faunei sălbatice, combaterea abuzului sexual asupra copiilor, inclusiv în contextul Alianței mondiale împotriva abuzului sexual online asupra copiilor, precum și abordarea în comun a problemei comiterii în străinătate de abuzuri sexuale împotriva copiilor ; și
- sprijinirea dialogurilor speciale pe tema drepturilor omului, atât la nivel regional, cât și la nivel bilateral.

4.2. Drepturile omului

Ca parte integrantă a eforturilor de a construi un parteneriat mai matur și mai politic, UE urmărește, de asemenea, să colaboreze în mod constructiv cu ASEAN pentru a promova și proteja standardele internaționale din domeniul drepturilor omului. În acest context, principala prioritate a UE este abolirea pedepsei cu moartea în regiunea ASEAN. Prin urmare, UE a salutat crearea, în 2009, a Comisiei interguvernamentale a ASEAN privind drepturile omului (AICHR) și adoptarea, în 2012, a Declarației ASEAN privind drepturile omului.

Inițiativele specifice din acest domeniu vor include:

- sprijinirea mecanismului ASEAN privind drepturile omului, prin găzduirea vizitelor AICHR (precum cea din 2011; o nouă vizită este planificată pentru a doua jumătate a anului 2015) și ale Comisiei ASEAN pentru promovarea și apărarea drepturilor femeilor și copiilor (ACWC), care au efectuat o vizită în Europa în 2013, precum și organizarea unor vizite ale Reprezentantului Special al UE pentru drepturile omului (în continuarea vizitelor din mai 2013 și noiembrie 2014);
- intensificarea dialogului și a cooperării cu AICHR (acesta fiind cel mai important mecanism al ASEAN în domeniul drepturilor omului) cu privire la chestiuni cum ar fi drepturile migranților și victimelor traficului de persoane, mediul de afaceri și drepturile omului/responsabilitatea socială a întreprinderilor, tortura, drepturile femeilor și ale copiilor, egalitatea de gen și lupta împotriva discriminării;
- acordarea unei atenții sporite drepturilor minorităților și aplicării pedepsei cu moartea, acestea fiind domenii esențiale ale dialogului politic cu ASEAN; acest obiectiv va include un proces de consultare sistematic și transparent și dialogul cu societatea civilă și alte părți interesate; și

- sprijinirea organizațiilor societății civile și a actorilor nestatali în regiunea ASEAN, inclusiv prin intermediul unor programe specifice, cum ar fi Instrumentul european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO).

5. Către un parteneriat cu un obiectiv strategic

Prioritatea imediată este definirea conținutului parteneriatului, în conformitate cu Planul de acțiune Brunei și cu propunerile expuse în prezenta comunicare comună. În luna iulie 2014, miniștrii de externe atât ai UE, cât și ai ASEAN au convenit asupra transformării, în viitor, a relațiilor dintre UE și ASEAN, astfel încât acestea să evolueze de la un parteneriat „natural” sau „consolidat” spre un parteneriat „strategic”, și au atribuit unor înalți oficiali sarcina de a elabora o foaie de parcurs pentru realizarea acestui obiectiv¹⁵.

Crearea unui parteneriat strategic între UE și ASEAN ar însemna depășirea abordării actuale, din perspectivă predominant bilaterală, și urmărirea obiectivului unei implicări mai mari în ceea ce privește principalele chestiuni regionale și globale. Există încă foarte multe posibilități de aprofundare a dialogului și de aliniere a pozițiilor cu privire la chestiuni de importanță mondială, inclusiv cu privire la:

- schimbările climatice;
- reducerea riscului de catastrofe și creșterea rezilienței;
- obiectivele de dezvoltare durabilă post-2015, inclusiv eradicarea sărăciei;
- pandemii și
- combaterea terorismului, a radicalizării și a luptătorilor străini.

În plus, conflictele regionale, cum ar fi cel din Ucraina, tensiunile din Marea Chinei de Sud și chestiunile legate de domeniul nuclear din Iran și din Coreea de Nord se referă, toate, în esență, la principii fundamentale de securitate și la modul în care trebuie să se asigure respectarea dreptului internațional. Fermi susținători ai unui multilateralism eficient, întemeiat pe un ansamblu de norme, UE și ASEAN au un interes legitim în extinderea cooperării lor cu privire la aceste chestiuni regionale de importanță mondială. Aprofundarea cooperării UE-ASEAN în diferite domenii va constitui un argument în plus în favoarea trecerii la un parteneriat strategic oficial, care va necesita, de ambele părți, un angajament politic și alocarea de resurse. UE este pregătită să își joace rolul care îi revine în ceea ce privește îmbunătățirea semnificativă a relațiilor cu ASEAN, angajându-se, printre altele, să contribuie la:

- efectuarea unei evaluări comune cu privire la perspectiva încheierii unui acord de liber schimb interregional;
- negocierea unui acord în domeniul aviației civile;
- inițierea unui dialog politic între UE și ASEAN pe probleme de mediu și dezvoltare durabilă și consolidarea dialogului în domeniul cercetării și inovării;
- continuarea dialogului și a cooperării privind aspectele legate de migrație și de mobilitate;

¹⁵ Pentru declarația copreședinților, a se vedea: http://eeas.europa.eu/statements/docs/2014/140723_03_en.pdf.

- sporirea sprijinului financiar pentru cooperarea regională cu ASEAN și cooperarea pentru dezvoltare cu statele membre ale ASEAN mai puțin dezvoltate (Cambodgia, RDP Laos, Myanmar, Vietnam și Filipine), valoarea acestuia fiind de peste 2 miliarde EUR pentru perioada 2014-2020;
- punerea în aplicare a unui vast „pachet” de noi inițiative în domeniul securității netradiționale (securitatea maritimă, ajutorul în caz de dezastre, criminalitatea transnațională, diverse cursuri de formare pe tema diplomației preventive, gestionarea crizelor, medierea, statul de drept și observarea alegerilor); și
- numirea unui ambasador rezident al UE pe lângă ASEAN.

Reuniunea informală a liderilor, care a avut loc în octombrie 2014, la Milano, a fost un adevărat succes, care ar trebui să se repete, în mod sistematic, în viitor. La nivelul miniștrilor de externe, în plus față de Reuniunea ministerială UE-ASEAN, care a atins potențialul maxim și care are loc o dată la doi-ani, și Conferința Postministerială, organizată cu ocazia ARF, ÎR/VP și miniștrii de externe ai statelor membre ale ASEAN s-ar putea întruni cu ocazia deschiderii Adunării Generale a ONU. Întâlnirile sectoriale la nivel ministerial, chiar dacă sunt informale, ar putea contribui, de asemenea, la consolidarea agendei bilaterale în multe dintre domeniile abordate în prezenta comunicare. UE va promova, cât mai mult posibil, organizarea unor astfel de reuniuni, inclusiv cu ocazia reuniunilor ministeriale din cadrul reuniunii Asia-Europa (ASEM) și a Reuniunii la nivel înalt ASEM.

De asemenea, UE va continua să promoveze dimensiunea parlamentară a relațiilor UE-ASEAN, inclusiv prin sprijinirea unor schimburi mai structurate între Parlamentul European și Adunarea Interparlamentară a ASEAN (AIPA), astfel cum s-a propus în Rezoluția PE referitoare la relațiile viitoare UE-ASEAN, adoptată la 15 ianuarie 2014¹⁶.

Prezenta comunicare comună propune idei concrete privind aprofundarea relațiilor UE-ASEAN, oferind un cadru mai coerent pentru cooperarea sectorială și asigurând o dimensiune politică sporită. Ambele părți au un interes în valorificarea acestei posibilități. Aceasta va sta, de asemenea, la baza revizuirii EAS de către ASEAN, inclusiv în ceea ce privește modul de funcționare a acesteia și aderarea noilor membri. UE se află într-o poziție favorabilă pentru a contribui la acțiunile practice din cadrul EAS și a da curs, astfel, solicitării ASEAN privind un angajament sporit din partea UE. Crearea unui parteneriat strategic UE-ASEAN ar trebui să fie însoțită de participarea UE la discuțiile strategice ale regiunii.

Înaltul Reprezentant și Comisia invită Consiliul și Parlamentul European să aprobe propunerile prezentate în prezenta comunicare comună și să colaboreze pentru a construi un parteneriat UE-ASEAN modern, cu un obiectiv strategic.

¹⁶ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2014-0022+0+DOC+XML+V0//RO>